



Informatiebulletin Nationaal Park Oosterschelde maart 2001, 2a (extra nieuws)

Bron: Informatiebulletin Nationaal Park Oosterschelde

Voor activiteiten overzicht kijk op www.npoosterschelde.nl



Oosterscheldekering

Van de parels en het slik

Een beheers- en inrichtingsplan voor de Oosterschelde

Op 1 maart 2007 is tijdens een extra vergadering van het Overlegorgaan Nationaal Park in oprichting Oosterschelde een volgende stap gezet op weg naar de definitieve status van Nationaal Park. De twintig leden, genoemd in het colofon, hebben daar het concept Beheers- en inrichtingsplan (BIP) voorlopig vastgesteld. In het BIP geeft het Overlegorgaan aan volgens welke richtlijnen beheer en inrichting in het gebied vorm moeten krijgen om zo bij te dragen aan de doelstellingen van Nationale Parken in Nederland. De leden van het overlegorgaan hebben beloofd het BIP in de toekomst als richtlijn te gebruiken bij het opstellen van hun eigen beleid.

Het gaat om een voorlopige vaststelling omdat de vertegenwoordigers het BIP nog voor willen, en moeten, leggen aan hun achterban. Daarnaast willen zij mensen en organisaties die niet direct vertegenwoordigd zijn in het overlegorgaan uitnodigen om hun eigen zienswijze op de toekomst van de Oosterschelde in te brengen. Met als doel om het definitieve beheer- en inrichtingsplan beter af te stemmen op de wensen van alle betrokkenen en eventuele onduidelijkheden aan het licht te

brengen. Ook u willen we uitnodigen om uw zienswijze in te brengen. In dit informatiebulletin leest u over de verhouding tussen het BIP en het Beleidsplan Oosterschelde, de hoofdlijnen van het BIP en waar u het volledige BIP kunt inzien. Daarnaast kunt u lezen hoe u kunt reageren en wat het overlegorgaan met de reacties gaat doen.

Het BIP en het Beleidsplan Oosterschelde

Vlak na het besluit om de stormvloedkering te bouwen, is men al begonnen met het maken van afspraken om de natuurwaarden van de Oosterschelde veilig te stellen. 1977 werd een Stuurgroep Oosterschelde opgericht waarin de betrokken overheden afspraken maakten die werden vastgelegd in het Beleidsplan Oosterschelde. In het nu geldende Beleidsplan (1995-2005) is te lezen dat de veiligheid van de bevolking het belangrijkste is. Vervolgens is er een hiërarchie in de functies aangebracht: de natuur op de eerste plaats, gevolgd door de visserij en daarna de overige functies waaronder recreatie. Het Beleidsplan werd door de Stuurgroep gebruikt om nieuwe activiteiten en plannen te etsen die gevolgen kunnen hebben r de ontwikkeling van het gebied deze taak is overgenomen door het Overlegorgaan.

De Rattekaai

Terwijl het Beleidsplan wordt gebruikt om ontwikkelingen aan te toetsen, gaat het BIP gebruikt worden om richting te geven aan nieuwe ontwikkelingen. Daarom is het BIP ook aan het Beleidsplan getoetst en het heeft die toetsing doorstaan: het sluit aan bij de hiërarchie van functies. Maar het BIP is op een aantal punten verstrekkender dan het Beleidsplan Oosterschelde. Zo zijn in het BIP extra afspraken opgenomen over specifieke doelstellingen van een Nationaal Park. Naast het intensiveren van natuurontwikkeling en het stimuleren van natuurgerichte recreatie, zijn dat het extra stimuleren van voorlichting en educatie en van onderzoek. Bovendien heeft het BIP betrekking op een extra aantal binnendijkse gebieden en komen recent beleid en de daaraan gekoppelde inzichten aan de orde.

Van de parels en het slik, de hoofdlijnen

Uitwerking natuur en landschap

Het intensiveren van natuurbeheer en natuurontwikkeling speelt een belangrijke rol in het Nationaal Park Oosterschelde. De natuur is en blijft immers de belangrijkste functie van de Oosterschelde en alleen veiligheid gaat boven het natuurbelang. In het BIP wordt als uitgangspunt genomen dat in het gebied de natuurlijke processen en dynamiek zoveel mogelijk hun eigen gang moeten kunnen blijven gaan. Want ondanks dat het getij gedempt is, kent de Oosterschelde nog steeds een hoge mate van natuurrijkheid.

Maar er kunnen momenten zijn waarop ingrijpen mogelijk moet zijn, het BIP noemt daarvan voorbeelden. Voordat dan daadwerkelijk wordt ingegrepen, moet o.a. gekeken worden of er win-win situaties mogelijk zijn: of er met het ingrijpen ook andere waarden, bijvoorbeeld voor de recreatie, kunnen worden versterkt. Binnen de begrenzing van het Nationaal Park vallen ook een aantal binnendijkse gebieden met een ecologische relatie met de Oosterschelde. Aansluitend bij nieuw beleid, zegt het BIP dat waar mogelijk de harde ecologische grenzen verzacht moeten kunnen worden. Dat maakt uitwisseling van planten en dieren mogelijk, en ook op kleine schaal zoet-zout overgangen. De binnendijkse natuurgebieden kunnen dan de buitendijkse natuurwaarden, die onder druk liggen, beter aanvullen.

Zoet-zout overgangen kunnen ook worden gecreëerd door het inlaten van zoetwater in de Oosterschelde. Dat heeft niet alleen effecten op de natuur, milieu en visserij van de Oosterschelde, maar ook van de andere Deltawateren. Dergelijke maatregelen moeten dan ook onderdeel zijn van een integrale aanpak. In de uitwerking natuur en landschap komen verder aan de orde cultuurhistorische en nieuwe Landschaps elementen en fauna beheer.

Uitwerking beroepvisserij

Binnen het stelsel van Nationale Parken neemt de Oosterschelde een bijzondere plaats in. Het is niet alleen het grootste Nationaal Park, het heeft ook de grootste commerciële productiefunctie: de beroepsvisserij en de kweek van schelpdieren. Van begin af aan is gesteld dat de visserij binnen het Nationaal Park kan blijven bestaan. Er zijn zelfs goede kansen voor gezamenlijke belangenbehartiging van en educatie over natuur en visserij. Maar het BIP noemt ook een aantal heikele punten zoals voedselreservering voor vogels in relatie tot de (kokkel)visserij. Het streefbeeld is daarom zo geformuleerd dat visserij mogelijk blijft, waarbij het natuurlijk systeem in al haar facetten duurzaam in stand moet blijven. Dat is voor de natuur én voor de visserij van groot belang. Vanuit het Nationaal Park is er voor visserij weinig eigen beleidsruimte. Het visserijbeleid wordt nu eenmaal Europees en landelijk vastgesteld. Het BIP beperkt zich dan verder ook tot het noemen van een aantal thema's die spelen zoals de verspreiding van de Japanse oester en de landschappelijke inpasbaarheid van hangcultures.



Uitwerking recreatie

Omwonenden en recreanten die een bezoek brengen aan het gebied moeten de karakteristieke natuurkwaliteiten van het Nationaal Park Oosterschelde kunnen beleven. Daarvoor wil het overlegorgaan van het Nationaal Park Oosterschelde mogelijkheden en voorzieningen scheppen. Op voorwaarde dat geen wezenlijke schade wordt gedaan aan de natuur en dat het past binnen de toegankelijkheidsregeling uit 1990. Dat betekent dat steeds zorgvuldig afgewogen moeten worden gemaakt. Zijn er nog mogelijkheden om buitendijks mensen toe te laten? Of bieden de binnendijksnatuurgebieden, die nu deels in ontwikkeling zijn, ook goede recreatieve mogelijkheden? Steeds wordt daarbij afgewogen of het past, of de natuur niet teveel geschaad wordt. Aan de andere kant moet ook bekeken worden of de mogelijkheden passen bij wat de recreanten willen. Dat betekent dat het onderzoeken van die vraagkant gestimuleerd moet worden. Een aantal vormen van recreatie worden in het BIP wat verder onder de loep genomen: sportvisserij, oeverrecreatie, grote watersport, duiken en verblijfsrecreatie.

Uitwerking voorlichting en educatie

Een van de hoofddoelstellingen van Nationale Parken in Nederland is het sterk stimuleren van natuur- en milieueducatie. Daarnaast spelen ook terreingebonden voorlichting en beleidscommunicatie een belangrijke rol. Rond de Oosterschelde zijn in de afgelopen jaren al allerlei initiatieven ontwikkeld die daar vorm en inhoud aan geven. De taak vanuit het Nationaal Park is nu te bekijken hoe deze initiatieven kunnen worden versterkt en op welke plaatsen nog aanvullingen nodig zijn. De bestaande en nieuwe initiatieven moeten omwonenden, dagrecreanten en verblijfsrecreanten bereiken. Met als doel de bekendheid en betrokkenheid bij het Nationaal Park te vergroten, mensen te wijzen op de unieke waarden van de Oosterschelde: natuur, visserij, cultuurhistorie, recreatie, enz. Eén bezoekerscentrum is niet voldoende om dat allemaal te bereiken, vooral omdat het Nationaal Park zo uitgestrekt en zo divers is. In het BIP worden dan ook 25 verschillende projecten genoemd die in de loop van de tijd uitgevoerd kunnen worden en waaraan ook nog nieuwe initiatieven kunnen worden toegevoegd. Hoewel deze projecten allemaal specifieke doelen en doelgroepen hebben, zijn er ook overeenkomsten. Ze zijn allemaal, de een wat meer dan de ander, gericht op het beleven van de Oosterschelde. En dat doe je buiten. De link met natuurgerichte recreatie is dan ook snel gelegd.

Uitwerking onderzoek

In de afgelopen jaren is de Oosterschelde buitendijks vanuit verschillende invalshoeken onderzocht. Omdat ook binnendijkse gebieden binnen de begrenzing van het Nationaal Park Oosterschelde vallen, is de noodzaak voor een verbreding van het onderzoek naar voren gekomen. Bijvoorbeeld naar de vraag hoe binnendijks compenserende maatregelen of oplossingen geboden kunnen worden voor de problemen die buitendijks zijn ontstaan. Bijvoorbeeld door de zandhonger van de geulen, een probleem dat in het BIP verder wordt uitgewerkt. Maar ook aspecten van de visserij, natuurgerichte recreatie en voorlichting en educatie moeten worden onderzocht. In het BIP is een lijst met onderzoeken opgenomen die uitgevoerd moeten worden.